

Plantedirektoratet

Vedr. frøgræs som efterafgrøder

Seniorforsker
Finn Pilgaard Vinther

Dato: 07.09.2009

Dir.: 8999 1861
E-mail: finn.vinther@agrsci.dk

Side 1/3

DJF har d. 3/9 2009 modtaget en bestilling vedr. de miljømæssige konsekvenser af at ændre reglerne for udlæg af lovpligtige efterafgrøder, således at frøgræs i omlægningsåret ændres til at frøgræs i alle høstår kan medregnes som lovpligtige efterafgrøder.

Det vedhæftede svar er udarbejdet af forskningsleder Birte Boelt, Institut for Genetik og Bioteknologi og seniorforsker Finn P. Vinther, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø.

Med venlig hilsen

Finn P. Vinther,
Seniorforsker, temakoordinator for Miljø og Bioenergi

Miljømæssige og økonomiske konsekvenser af ændring af reglerne for anvendelse af frøgræs som lovpligtige efterafgrøder.

Birte Boelt, Institut for Genetik og Bioteknologi og Finn P. Vinther, Institut for Jordbrugsproduktion og Miljø.

Bestilling fra Plantedirektoratet:

Af Plantedirektoratets vejledning om gødnings- og harmonireglerne fremgår det, at frøgræs kan betragtes som efterafgrøde det år hvor frøgræsset omlægges (og efterfølges af en vårsæd).

DJF bedes vurdere følgende:

- Hvis det blev muligt, at regne frøgræs som en efterafgrøde i alle årene (typisk 2-3 år) hvilken effekt (i tons N) vil det samlet set have på kvælstoftabet til vandmiljøet.
- DJF bedes i vurderingen, forholde sig til, at frøgræs vil blive økonomisk mere attraktivt at dyrke hvis denne regelændring blev indført.

samt,

- Hvis DJF finder det relevant, bedes DJF koordinere med FØI f.eks. hvis DJF finder, at ændringen i reglen vil ændre arealet med frøgræs markant.
- DJF bedes udarbejde besvarelsen i henhold til de regler der vil gælde for efterafgrøder i planperiode 2010/2011. Efterafgrødereglerne vil på daværende tidspunkt være følgende:
 - Alle jordbrug over 10 ha skal have 10 eller 14 % efterafgrøder afhængig af dyretætheden.
 - Jordbruger har dog mulighed for, at nedsætte sin kvælstofkvote eller så mellemafgrøder hvis denne ikke ønsker efterafgrøderne i sædskiftet

Svar:

Arealet med frøgræs har i de seneste 10 år varieret mellem 65.000 og 85.000 ha, og har som gennemsnit udgjort 77.000 ha. Rajgræs og rødsvingel udgør tilsammen omkring 80% af det samlede frøgræsareal, og da mere end 90% af rajgræsarealet omlægges efter 1. høstår og da langt den overvejende del af arealet med rødsvingel omlægges efter 2. høstår, så kan det anslås, at frøgræs i gennemsnit omlægges efter 1,5 - 2 år.

Med udgangspunkt i gennemsnitsarealet med frøgræs i den seneste 10-års periode, kan det derfor beregnes, at der hvert år i gennemsnit omlægges mellem 38.500 og 51.000 ha. Reglen om at frøgræs i omlægningsåret kan tælles med som efterafgrøder betyder derfor, at disse 38.5 – 51.000 ha allerede er medregnet i den samlede miljøeffekt fra efterafgrøder, og hvis det bliver muligt, at medregne frøgræs som en efterafgrøde i alle høstårene, er det således kun de resterende 26.000 – 38.500 ha, der skal beregnes en miljøeffekt af. Dette

areal skal dog reduceres yderligere, idet stort set alle frøavlere har ren planteavl, og derfor kun behøver at udlægge 10% af efterafgrødegrundarealet med efterafgrøder. En typisk frøavler med 20% af arealet med frøgræs har derfor 10% "efterafgrøder tilovers", som ikke kan sælges eller bruges på andre bedrifter, hvorved der reelt kun skal beregnes en miljøeffekt af halvdelen af arealet; altså 13.000 – 19.250 ha.

Der regnes almindeligvis med at 1 ha med efterafgrøder reducerer udvaskningen fra rodzonen med 25 kg N/ha og ca. det 1/2-1/3 heraf til vandmiljøet. Dvs., at hvis det bliver muligt at anvende frøgræs som en efterafgrøde i alle årene, vil udvaskningen fra rodzonen øges med 325-481 tons N svarende til en øget udledning til vandmiljøet i størrelsesordenen 100-250 tons N i forhold til de nuværende regler.

Mht. de økonomiske aspekter vurderes det, at selvom frøgræs bliver økonomisk mere attraktivt ved denne eventuelle regelændring, vil det næppe medføre en forøgelse af frøgræsarealet. Det skyldes, at al frøproduktion udføres på kontrakt med et frøfirma, og firmaet disponerer sine indgåede kontrakter i relation til markedet. Mere end 90% af den danske frøgræsproduktion eksporteres, og det er derfor forbrug og prisforhold på de internationale markeder, som afgør produktionens størrelse i Danmark.